

1. UVOD

Na samom početku, moramo reći da je vrijeme u kojem živimo veoma ubrzano sa naglim promjenama, problemima, suprotnostima i protivrječnostima u svim oblastima života i rada. Sve to ostavlja veoma snažan uticaj na razvoj sistema osiguranja. Naučnotehnička revolucija, najznačajniji istorijski i društveni proces u drugoj polovini 20. vijeka, u osnovi je izmjenio odnose čovjeka i osiguranja.

Za aktivnosti jednog privrednog društva, u savremenim tržišnim uslovima, su zainteresovani mnogi subjekti: akcionari, zaposleni, povjerioci, poreski i drugi državni organi, ali i osiguravajuća društva. Upravo iz tog razloga promjene u savremenim tržišnim uslovima ne bi mogle da se realizuju bez osiguranja. Sistem osiguranja obezbjeđuje da se brže i sigurnije posluje bez velikih posljedica od rizika koje donosi savremeno poslovanje.

Vrste i oblici osiguranja danas su izuzetno razgranati pokrivajući gotova sva područja čovjekovog djelovanja. Osiguranje podrazumijeva ne samo zaštitu života i imovine, već zaštitu zdravlja, interesa, odgovornosti za obavljanje određenih djelatnosti, itd.

„Djelatnost osiguranja imovine i lica ima dugu istoriju i razvoj. Prve potrebe za osiguranjem javile su se sa pojavom prvih viškova, jer s njima dolazi do potrebe čuvanja, održavanja i prometa (razmjene) tim viškovima i pojavljuju se razne opasnosti u vezi s tim. Tragovi praktikovanja osiguranja kao oblika ekonomske zaštite sežu u daleku prošlost, i to 3.000 godina p.n.e.“¹

Zadatak osiguranja je da brojne opasnosti kojima su izloženi osiguranici, preraspodjeli na sve osiguranike i da osiguraniku, oštećeniku, korisniku, isplati odgovarajuću naknadu za pretrpljenu štetu ili odgovarajuću svotu u skladu sa zaključenim ugovorom o osiguranju.

U osiguranju imovine i odgovornosti, neizvjesnost se uobičajeno odnosi na nešto što se desilo ili će se desiti u budućnosti, pa time osigurani slučaj koji se desio ima izvjesne negativne posljedice po finansijsku situaciju osiguranika ili, drugim riječima, dovede do nekog finansijskog gubitka zbog kojeg je traženo osiguravajuće pokriće.

Međutim, kako su se usavršavala prevozna sredstva, razvio se i oblik osiguranja u saobraćaju. Ono što ovo osiguranje čini posebnim jeste njegova obaveznost tj. zakonska određenost. To znači da je obavezno osiguranje u saobraćaju poseban oblik osiguranja čija obaveznost proističe iz zakona, dok pravne posljedice nastaju na osnovu ugovora između osiguravača i ugovarača osiguranja.

„Obavezno osiguranje od odgovornosti predstavlja put da se oštećenom licu osigura naknada, na teret svih onih koji svojom aktivnošću stvaraju opasnost štete.“²

Obavezna osiguranja jesu ona osiguranja koja se odnose na osiguranja u koja određena lica moraju da stupe prema propisima. U Republici Srbiji postoje samo obavezna ugovorna osiguranja, odnosno, ona koja nastaju zaključivanjem ugovora između lica koje se po zakonu

---

¹ Andrijanić, I. i K. Klasnić. (2007). *Osnove osiguranja-načela i praksa*. TEB-poslovno savjetovanje d.o.o., Zagreb. str. 25.

² Konstantinović, M. (1992). *Osnov odgovornosti za prouzrokovanu štetu*, Pravni život br.9-10. str.1163.